ఆంధ్రభూమి వివిధ వార్షికోత్సవం

ఆదివారం 12-1-1964

సీరియల్ నవల:

రంగపతి

(గతవారం తరువాయి)

సులేమాను చచ్చిన తరువాత ఒంటరి వాడయ్యాడు సిపాయి (పోదిరి) ఏమీ తోచ డంలేదు భగీరథమూర్తికి భగీరథమూర్తి, బంధువులు, అనుచరులు అనిపించుకు వేళ్ళ తెగకుతీసు విరుద్ధంగా మనగలిగే అవ కాశం వస్తగిల్లి పోతుందా అన్నభయం కూడా కలిగింది కాని భగీరథమూర్తి ఇతనికి పిరికివాడి పోయేవాడు కాదు అతని జేబులో పిస్తోలు ఒకటి ఎప్పుడూ ఉంటుంది ఊరంతా పగలయినా పిస్తోలు బయట్ను రక్షిస్తుందని అయన నమ్మకం సులేమాను చచ్చిన తరువాత ఒక వెల రోజులవరకు సిపాయి ఊళ్ళో కనిపించ లేదు ఆతడు ఇదివరకు లాగా స్వేచ్ఛగా కూడా తిరగడంలేదు ఎప్పుడో సిపాయి చీకట్లోవచ్చి భగీరథమూర్తిని కలుసుకుని పోతుండేవాడు "సం సిపాయి అలా దిల్లవడి ఉంటున్నావు" అన్నాడుకూడా ఒకరోజున భగీరథమూర్తి

"ఊళ్ళో పరిస్థితులు మారిపోతున్నై తన్నగారూ! మనం తగిన జాగ్రత్తతో ఉండాలేమోనా అన్నాడు సిపాయి

"ఇలా మనం దడిస్తే వాళ్ళు మన నెత్తి నెక్కి కూర్చుంటారు అప్పుడు మన కేమీ చేయలేము సులేమానుకు చచ్చి నదుకు ఈ ఊరు ప్రాయశ్చిత్తం అనుభ వించాలి బావయ్యకు ఉరి తప్పదు అన్నాడు భగీరథమూర్తి

"అతనికి ఉరి పడితే ఊరు బతికిపోతు ది ఇక్కడ బెడిపోతు ది "

"దీనికి మనం కారణమా ఎవడు చేస్తాడో వాడు పలితం అనుభవించాలి వాళ్ళు అనుభవించ డానికి ఇష్టపడక పోయినా కోర్టు అయినా బలవంతాన అనుభవింపజేస్తుంది "

"మీరి కేమలో తటస్థంగా ఉంటే బాగుంటుందేమో"

"అంటే ఈ ఊరు తగాదాలకువన్ను తటస్థంగాఉంటే నీవు కూడా తటస్థంగా ఉండాలను కుంటున్నావా!" అన్నాడు భగీరథమూర్తి కొంచెం హెచ్చరిక తేసి నట్టు, దానికి సిపాయి ఏమీ మాట్లాడ లేదు.

"సింపాయీ! నీవు తటస్థంగా ఉండా లన్నా ఉండలేవు వాకచేయుడు నీవు ఈ ఊరు రాజకీయాల్లో పాల్గొన్నావు. నీ మిత్రుడు సులేమాను చచ్చి పోయాడు "

"వాళ్ళు తలచుకుంటే సులేమాను లాంటి వాళ్ళను ఎందరైనా బాగు కూపాలు లేకుండా చేయగలరు"

"అదికల్ల మనిషి ఒక పాహారం కనిన తరువాత తిరిగి ఎందుకూ పనికిరానంత పిరికివాడై పోతాడు సులేమాను చావు పరోక్షం ఒక్క బావయ్యకేకాదుఊరంతా అనుభవిస్తు ది "

"ఏమైనా ఇప్పుడు మన పరిస్థితి కర్ర లకు మించి కాగిళాల మీదకు వచ్చింది. అదంతా మీరు చూడవలసిఉంది."

"నే వెళాగుచూస్తాను కానీ నీవు ఈ దెబ్బకు దడిచి తిరుగుతున్నట్లు మాత్రం తిరగకోకు దాని ప్రభావం బావయ్యల మీదకూడా పడుతుంది

"భగీరథ మూర్తిగారూ! మన మేమి చేయగలుగుతాము" ఊరంతా ఒకటి వాళ్ళు పోమాతిన తో పడుకుని నిద్ర పోతు నే కన్నీంచిలెలగాట మాడగలమే గానీ ఏ హాకదిలి పడా చాలినే ఈ చిల్లెలుకలు ఏమి చేయగలవు?"

భగీరథమూర్తి ఈ మాట పవాలుగా కోరిది

"సింపాయీ! మనం చిల్లెలుకలమా. ఈ మాట నీవాట మండి రాగూడదు. సంపాం మేలుకొన్నవ్యక్తే మనం చేయ కలిగిందేదో చేయాలి ఇంతవరకు మనం పరిపందల పనేదేసి ఉంటే ఇ సుడి నై నికుడిలా నిలబడిపోరాదాలి "

"సింపాయీ! ఈ మాటతో కొంచెం పొరుపు వచ్చింది 'మీ రత ధైర్యతో నిలబడుడు' నేనొక్కడ్నే పిరికి వాడై ఇట్లా దూరంగా! నే నిస్పృహేం చేయాలో చెప్పండి చేస్తాను" అన్నాడు పోదిరి పైకి ఉత్సాహంగా

"ఇప్పుడు నీవు చేయవలసి దేమీలేదు అవసరమున్నప్పుడు నేనే పిలుస్తాను ఇంటికి వెళ్ళి విశ్రాంతి తీసుకో. కేమ రులేమాను కేసునుగురి చీ మురారిని గురి చీ ఆలోచించాల్సి ఉంది "

సింపాయీ సరేనని వెళ్ళి పోయాడు

మురారికిప్పుడు ఇల్లనేది లేకుండా పోయి ది మురారికి ఇలేకాదు మేదినీ పురానికి కాస్త్రగ అయిన మురారి ఇల్లు కాకపోవడంతో యువకులు తనవె దానికి ఆ చీకటికొట్టు ఎతో అనుకూ లంగాఉంది గుడ గూబలులాగా రహ స్యాలు వెలుగును భగ్నచేలేవు

సులేమాను చచ్చిపోయిన తరువాత కొన్ని కొన్ని ఆలోచనలు ఏ ఆలోచ నలూ లేని వాళ్ళు మట్టి బురుజులు పదును పేట్టపాగాయి ఇప్పుడే చేయాలి? ఎలా పగ పూరించుకోవాలి బావయ్య కేసును భగీరథమూర్తి చూస్తున్నాడు బావయ్యకు సంకెళ్ళు వేసి తీసుకువెళ్ళారు ముందు భగీరథమూర్తినే మట్టుపెడితే ఇంకా సింపాయీ వాడి అనుచరులు ఉన్నారు వాళ్ళందర్ని ఏదో రకంగా మటుమాయంచేయాలి ఇలాంటి ఆలో చనలు జీవితంలో ఎప్పుడూ ఆలోచించని వాళ్ళబురుజుల్లో పామల్లాగా మెలికలు తిరుగసాగాయి ప్రతి వాడూ గంభీర ముద్రనుహించి ఇప్పుడేటి కర్తవ్యం అన్నట్టు మాట్లాడటం మొదలెట్టాడు. ఈ లొమ్మల్లోకి ఇంత చైతన్యం రావడం చూచి మురారి ఒకందుకు సంతోషిస్తూ ఒకందుకు లోలోన బాధపడుతూ "ఏమి టోయ్ చిచ్చినవ్యాసులూ? తెగ ఆలో చిస్తున్నారు అంతగా ఆలోచించితే బుర్ర వేడెక్కుతుంది. నాలుగుబస్కీలు దండాలు తియండి తిన్నన్నం అరుగు తుంది" అనేవాడు. ఇప్పుడు వాళ్ళల్లో మురారి మాటలు పని చేయడంలేదు. వాళ్ళేదో గుసగుసలు చెప్పుకుంటు న్నారు, ఒక ళ్లిద్దరు. జట్టుగా వెళ్ళిలయట మాట్లాడుకొనివచ్చి పరధ్యానంగా కూర్చుంటున్నారు విళ్ళు మితి మీరి ఆలోచించడం మురారికి ఏమీ బాగో లేదు. ఆవేశంలో ఒక మనిషే నాశన మవుతాడు ఆలోచనలో పది మంది నాశనమైపోతారు పేళాట ఆడుకుంటూ ఒళ్ళుపై తెలియనిఆనందంలో పడికాలం గడుపుతున్న ఈ కుర్రలు ఎందుకిలా కొంప మునిగి పోయినట్టు ఆలోచిస్తు న్నారు వాళ్ళ శరీరాల్లో కూడా ఏదో మోసం వచ్చింది మురారి కొయ్య బొమ్మలికి 'కీ' ఇచ్చి వదలి పెట్టాడు. అవి ఆక ఎలా చిందులుతొక్కుతాయో చూడవలసిఉంది ఇడ పదార్థ లో చైత న్యం నిండడం మంచిదా కెడుదా అన్న ఆలోచన పృష్టికి కలుగలేదు. ఇడంలో రాని చైతన్యం రావడం ఒక సహజమైన ప్రక్రియ కాబట్టి అతరువాత చైతన్యం చేసే అవస్థాలు కూడా సహజమైనవి. మురారి ఉపదేశ ధోరణిలో అన్నాడు. "అబ్బాయిలూ మనది సహ్యాసుల దేశం బుద్ధుడు మన దేశంలో పుట్టాడు గాంధీ మన దేశంలో పుట్టాడు. ఆనందమిచ్చేది మన కావ్యం హంసతో సందేశంపంపేది మన పురాణం ఏకాదశి రోజున పాపా త్ముడు చచ్చినా ముక్తి దొరుకుతు ది. కృష్ణుడుగీతోపదేశంచేసి ఎంత తెలివితక్కువ పని చేశాడో చూశారా దుర్యోధనుడూ శకునీ ఎప్పుడూ గుస గుస లాడుతూనే ఉండేవాళ్లు గుసగుసలాడి వాళ్ళు బాగు పడ్డారా! దేశాన్ని బాగు పరచారా! ఈ ప్రపంచం బంధనరహితం సృష్టిలో రహస్యాలుకుటూ ఏమీలేదూ ప్రతి ప్రవా హానికి ఒక ఒడ్డు ఉంది. మన మెంత ప్రయత్నించినా ఆ ప్రవాహం ఆ ఒడ్డుకే వెళ్ళి కొట్టుకుంటుంది. ఆ సముద్రం లోకే వెళ్ళి పడుతుంది మన మంతా తరంగాలలా టివాళ్ళం తరంగం కదల డానికి ఊపు తరంగంలోంచి వస్తు దా! ఒటిరివె పైగాలికి అలలు కదులుతూ ఉంటే కిడ నీటి అలలు కదులుతూ ఉంటై ప్రవాహ దిశను వేసు మలు స్తాను అంటాడు ఒకడు సిపాహీ కోరను వేసు పికుతాను అంటాడు మరొకడు "రేపుచస్తే సిపాహీన్ని ఇవేళే చంపుతాను అంటాడు ఎంత కృత్రిమమైన వనిచేస్తు న్నావు రేపు చావబోయే దాన్ని ఇవేళేచ పిడి పలిత మేమొతుందో తెలుసా! నీళరిరాకి గాయాలు తగులు తాయి కాలమాహాత్మ్యం అంటే ఇదే సాక్షిగా పోయే కాలాన్ని చిదిపి అది గాటు పెట్టిపోతుంది మిమ్మల్ని మీ రెదురు గాటు పెట్టుకుంటారు "

అదులో ఒకడు హఠాత్తుగా లేచి మీరు భగీరథమూర్తి బావమరది గారా అన్నాడు మురారి ఆమాటలకు ఏమీ చలించలేదు 'నే నేమి టోయ్ నీ నేమిటి? అదరమూ ఆ భగీరథుడికి బావమరదులమే ఆ పరమేశ్వరుడికి యీ ప్రపంచమే బావమరది. ఆమె చెల్లెలు యిన మాయా దేవిని ప్రతి జీవుడికి యిచ్చాడు. లేకపోతే దేవుడిమీద అలిగి పట్టు ఈ ప్రాణికోటి ఎదుకూ ఎవ్వరూ అతణ్ణి అడిగోసుకొంటు ది "

"ఈ ఊరికి అనర్థం భగీరథమూర్తి. అతనిపీడ విరగడయితేనేగాని ఈవూరు బాగుపడదు ఏమ టావ్ మురారన్నా" అన్నాడొక యువకుడు.

"అది నిజమే సోయ్ నా కకేళం! నిజంగానే అతడు ఈ ప్రపంచానికి పీడ అనలుపీడలోమంచే ఈ సృష్టి పుట్టింది మళ్ళీ పీడలోనే ఇది లయించిపోతు ది నీ వెట్లాపుట్టావు? పీడలోనుంచే కదా!"

"మురారన్నకు మతిపోయిందిరా!" అన్నాడొకడు.

"అట్లా అనకురా అత్మబంధువులన్న మమకారంరా" అన్నాడు మరొకడు

మమకార లేనిదే ఏమీ జరగదోయ్ మమకారమే మైత్రి చేయిస్తుంది మమ కారమే హింసచేయిస్తుంది. నే నొక ప్పుడు మమకారతోనే హింసచేశాను. నరే పోనీలే అ గొడవ. నేనలా వెళ్తు న్నాను మీరు ఏమీ గోల చేయకుండా పడుకోండి! తెలికగా భోజనం తినుకోండి లేకుంటే పీడకలలువస్తాయి" అని మళ్ళీ వాళ్ళవైపు తిరిగి "ఇదిగో కాళంచెవి. ఇక్కడ పడుకోపోతే వున్నంత సేపు మాట్లాడుకొని. కాళంచేసి చెవి ఆ గోడ నెత్రెలో పెట్టి పొండి!" అంటూ ఎటో వెళ్లాడు మురారి.

మురారి ఎటుతిరిగి ఎటు వెళుతు న్నాడో వరికీ అర్థంకాలేదు ఎటు వెళ్ళినా పాయత్రం పడుగంటలయ్యే వరికి పోతరాజు దొడ్డిలోనికి వచ్చేవాడు. పోతరాజు దొడ్డిలోనికి పాతంగా వచ్చే వాడుకాదు రోజులాగా భగీరథమూర్తి ప్రహరీగోడు అరుగుదాకా వచ్చేవాడు. అరుగుమీద జాలి కూర్చొని వుండేది. అప్పుడాపిల్ల అరుగుమీద కూర్చొని వచ్చేపోయే రైతుల్ని ఇంటిదనుల్లో తిరుగుతున్న స్త్రీలను, పల్లెటూరిజనుల్ను అడుకుంటున్న పిల్లల్ను విచిత్రముగా చూస్తూఉండేది

భగీరథమూర్తి ఆ అమ్మాయి ని సాయంకాల సమయాల్లో మాత్రము ఊరు చూట్టానికి అవకాశమిచ్చేవాడు అది విశ్రాంతి సమయం. సరిగ్గా ఈ సమ యానికే మురారి అక్కడకువచ్చేవాడు. తెల్లగా దిద్దితీర్చిన బొమ్మలాగా వున్న జాలినిచూచి మురారికి ఏదో అనబుద్ధి పుట్టేది. "ఏమే కోడబిల్లా! నిన్ను పెండ్లాడాలనేటే! నీమీద మోజు అయ్యిందే" ఆ పిల్లా పూరుకోవేదిలాడు "తిక్కమావా! చేసుకోక చేసుకోక నిన్నే చేసుకోవాలా!మాఅత్తయ్యనుచేసు కొన్నావుగాకొట్టావ పిందాపు నువ్వొట్టి తిక్కమామవు" ఈమాటలు ఇంటో అను కుంటారు కాబోలు అనేమాటలు మురారిముం దు అనేది. "పోనీ నన్ను చేసుకోపోతే పోయావుకాని మా కళా రుద్దయినా చేసుకోరాదూ?" ఈ మాటకు జాలి తలకాయవంచి "కళాధ రుడుకూడా తిక్కవాడు అయితే....?"

"తిక్కవాడైతే నిన్నూ తన్ని మీ వాన్నయితిరిగి పంపిస్తాడు".

"అయితే ఎందుకులే మామా! నేను మా నాన్నదగ్గరే వుంటా. ఎవర్నీ పెండ్లి చేసుకోను " అనేది

జూలిదగ్గర ఇలాటిమాటలు అవ

(మిగతా 4వ పేజీలో)

దురానంద్

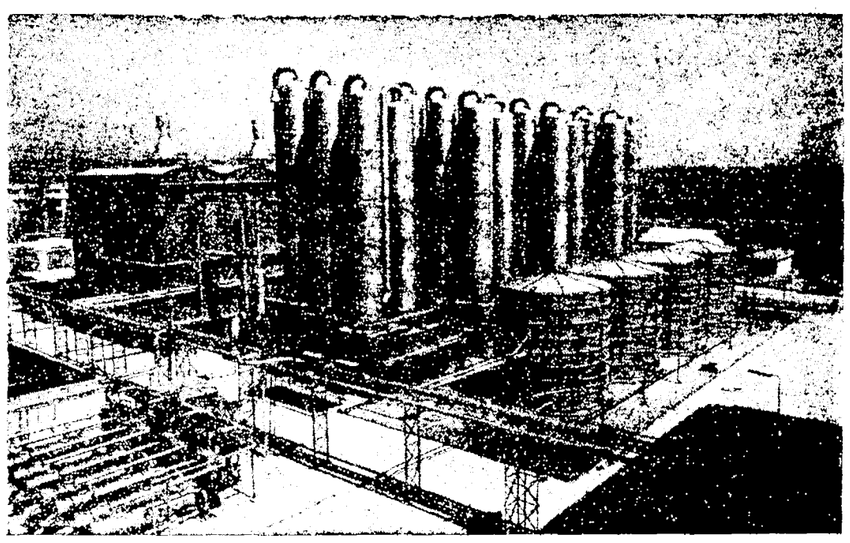

ఒరిస్సాలోని రూర్కేలా ఎరువుల కర్మాగారం

పైచిత్రం కర్మాగారంలోని ప్లాస్టిక్ ఆసిడ్ ప్లాంట్

కుడివైపున కర్మాగారంలో ఎరువును బస్తాలలో నింపుతున్న దృశ్యం.

ఇంటర్వ్యూలు - సాధకబాధకాలు

ఇంటర్వ్యూ బోర్డులో సభ్యుడుగా వుండి అభ్యర్థులను ఇంటర్వ్యూ చేసి నప్పుడుకలిగిన అనుభవాలతో గాథ, చేసే ఒక అభ్యర్థిగా ఇంటర్వ్యూలకు హాజరైనప్పుడు కూడా కలిగిన అనుభవా లను ముందుగా వివరించడం సమంజసం.

మొదటిసారిగా, నేనొక ఇంటర్వ్యూ కంటూ వెళ్లడం, అక్టోబర్లో 1921వ సంవత్సరం. అక్టోబర్లో నేను 'చరిత్ర' చదువుకున్నాను, అనగా, పూర్తిగా చెప్పాలంటే, ఆధునిక చరిత్రలో పట్టా పుచ్చుకోవడం. అప్పటి నా ఇంటర్వ్యూ ఒక్కనిమిషంకన్నా ఎక్కువసేపట్ట లేదంటే మీరు ఆశ్చర్యపడక మానరు. నిజానికి అంతకన్నా తక్కువ కాలమే పట్టింది కూడా. అక్టోబర్లో లెక్కలో కొన్నేది రాత పరీక్ష, ఇక పోతే ముఖాముఖ పరీక్ష, అభ్యర్థి ఈ పరీక్షలో ఉత్తీర్ణుడు కాదగ్గవాడా, కాకూడదా, ఏతరగతిలో అభ్యర్థిని చేర్చాలి,అనే సందేహాలనివృత్తిని మాత్రమే. నా విషయంలో మాత్రం హఠాత్తు పరీక్షను బట్టే నన్ను వెగ్గిన వారి జాబితాలో పలానాతరగతి లో వేయాలని పరీక్షకులు నిర్ణయించారు. అందువల్ల నేనన్ను కేవలం 4రు నిముల పాటు మాత్రమే ఇంటర్వ్యూ చేసి విడిచి పెట్టారు.

నా ఐ. సి. యస్. ఇంటర్వ్యూ

ఐ. సి. యస్. పరీక్ష సందర్భంలో నా ఇంటర్వ్యూ పూర్తిగా భిన్నంగావుంది. ఆరోజులలో ఐ.సి.ఎస్. పరీక్ష పూర్తిగా లండన్లోనే జరిగేది. మాటికి మారు పాట్టు అది అభ్యర్థులను కాచి వడపోసే పరీక్ష. అభ్యర్థియొక్క తెలివి తేటలు, మేధాశక్తి, చురుకుతనం పరీ క్షించడానికే అది వుద్దేశించబడింది. ఆ ఇంటర్వ్యూ దాదాపు అరగంట పట్టింది ఇంటర్వ్యూ బోర్డులో మొత్తం 5గురు సభ్యులున్నారు వారిలో ఒక మహిళ కూడావుంది. ఇంటర్వ్యూబోర్డు అధ్య క్షుడు, కథ ప్రారంభంచేసాడు. నన్ను చూడగానే," అయితే మీది తిరువనంత పురమన్నమాట! అంటూ అన్నాడు. నెంటనే ఆ మహిళ అందుకుని "తిరువ నంతపురం సంస్థానం కాదూ? అని ప్రశ్నిం చింది. నేమ లేక, మరోమాటలో భారత సంస్థానం అన్నమాట" అ నిజ వా క్కు చెప్పాను. 'చేటివు' అన్న పదానికి నీ దాచార్థం ఎల్లా వచ్చింది. ఆసియా, ఆఫ్రికా దేశాలలో అనేకమంది ప్రజలు ఆ పదాన్ని పరిధంగానిరసించేదీ కాన్పేసు చర్చించుకున్నాము.

విభజించి పాలించే పద్ధతి

తర్వాత అక్కడి ప్రభుత్వం గురించి, ముఖ్యంగా మహారాజాను గురించి అడి గారు. తిరువాన్కూరు మహారాజా శ్రీ మూలం తిరువాళ్ హాంబాగల వ్యక్తి అని, మహర్షివంటి వారనీ అన్నాను. అయితే అయన ఆశ్రిత పక్షపాతి అనీ, ఆయనకు ఒకరిద్దరు ఆశ్రితులు వుండేవా రనీ ఫిర్యాదులు వున్నాయన్నాను. ఆశ్రితులు ఒకరుండడం మంచిదా, ఇద్దరు వుండడం మంచిదా అనిఅయన కొంచెం సేపు ప్రశ్నించారు "సాధారణంగా ఇద్దరు ఉండడం మంచిది. ఎందుకంటే వారిద్ద రిలో ఒకరిమీద ఒకరిని ఎక్కించి అయిద్ద రినీ ఒకటుట ఆడిస్తూ ఉపయోగించుకోవ డానికి వీలవుతుందన్నాను నేను వాయరీ నన్నవంగతి తెలిసిన మలబార్లో వున్న తల్లినిబట్టి వారసత్వం నిర్ణయించే పద్ధతినిగురించి చెప్పమన్నారు. కేరళలో పూర్వం బహుభర్తృత్వ పద్ధతికి దానికి సంబంధం వుండి వుండవచ్చన్నారు అంటే ఒక స్త్రీ పలువురు భర్తలను కలిగివుండేది ఆ స్త్రీకలిగిన సంతానంయొక్క తండ్రు లెవరో నిర్ణయించడంకష్టం, మాతృ త్వమే ప్రత్యక్ష సత్యమనీ. పితృత్వం కేవలం ఊహామాత్రమేననీ ఒక సభ్యుడు తీర్పుచెప్పారు," అవును. ఆమాత్రం ఒక్క కేరళకుమాత్రమే వర్తించదు" అన్నాను.

సంభాషణ స్థానిక విషయాల నుంచి మరింత ముఖ్యమైన విషయాలకు క్రమంగా ప్రాకింది. సంభాషణ వివర లన్నీ కాకు జ్ఞాపకం లేవుగాని భారత దేశంలోని హోం రూలు ఉద్యమానికీ ఇంగ్లండు విషయ లోఇంగ్లండు యొక్క సమస్యకీ జా ఉద్దేశ్యంలో తేడా ఏమిటో చెప్పమన్నారు. ఇంగ్లండు ఇంగ్లండుకు మాత్రమే పరిమితమైన సమస్యఅనీ, భారతదేశం బ్రిటిషు పాలనాన్యాయానికి పరిమితమైన సమస్యఅనీ జవాబు చెప్పాను. నా అభిప్రాయంతో డేవిడ్ రా ఏకీభవించి వుండేవారో కాదో చెప్పలేమనాని ఇంటర్వ్యూ బోర్డు సభ్యులు మాత్రం సంతృప్తి తెందారు ఇంటర్వ్యూలో పెగుతానన్న సంతృ ప్తితో బయటకు వచ్చాను. సంభాషణ మాత్రం ఎంతో ఉత్సాహంగా సాగింది.

ఐ.ఏ.యస్. అభ్యర్థుల

అభ్యర్థుల నిర్ణయానికి సంస్థలు నిర్వ హించే ఇంటర్వ్యూలకు వెళ్లే ప్రతి అ

(మిగతా 5వ పేజీలో)

రహస్యాలో లోగడ భారత రాయబారిగా పనిచేసిన శ్రీ కె. పి. యస్. మీనన్ ప్రభుత్వోద్యో గాలకు అభ్యర్థులను ఇంటర్వ్యూ చేయడంలో అనుభవాలను, తామే అభ్యర్థిగా ఇంటర్వ్యూలకు వెళ్ళినప్పుడు కలిగిన అనుభూతు లనూ ఆకాశవాణి ఢిల్లీ కేంద్రం మంచి చేసిన రేడియో ప్రసంగం లో వివరించారు. ఇండియన్ ఫారిన్ సర్వీసు, ఇండియన్ అడ్మి నిస్ట్రేటివ్ సర్వీసులకుఅభ్యర్థులను ఎంచుకోడానికి యూనియన్ పబ్లిక్ సర్వీసు కమిషన్ నిర్వహిం చిన ఇంటర్వ్యూలతో తనకుగల అనుభవాన్ని పురస్కరించుకొని శ్రీ మీనన్, ఉత్తరోత్తరా ఇంట ర్వ్యూలకు హాజరు కాబోయే అభ్యర్థులకు ఎంతో ఉపయోగపడే అనేక విషయాలు తమ ప్రసం గంలో విశదీకరించారు.

కథానిక

సమాంతర రేఖలు

ఆదివారం సాయం సమయం. ఎండా కాలపు మండుటెండ కొంచెం తీవ్రత తగ్గి బాహ్యవరణం చల్లబడుతున్నది. పబ్లిక్ గార్డెన్సు వచ్చేపోయే వారితో కళకళ లాడతోంది. పిల్లలు కేరింతలు కొడుతూ ఆడుకుంటున్నారు మరికొంత మంది గడ్డిమీద కూచుని కబుర్లు చెప్పు కుంటున్నారు.

ఇవేమీ పట్టనట్టు మౌనంగా ఆలో చిస్తూ కూర్చున్నాడు జగన్నాథరావు. చుట్టూ ఉన్న కోలాహలం అతనిలో నైతన్యం కలించకపోగా ఒక విధమయిన నైరాశ్యం కలిగిస్తోంది

అయిదు సంవత్సరాల క్రితం సుజా తతో గడిపిన కాలం చాలా తొందరగా గడిచి పోయినట్లనిపించింది. ఇప్పుడు తలచుకుంటే అదంతా ఒక స్వప్నమా అనిపిస్తుంది ఆమెను తలచుకోకుండా ఉండలేదు. ఎవరు మాట్లాడినా సుజాత మాట్లాడిందనే అతని భ్రమ! ఎవరయినా ఒకరి యిల్లాలిగురించి మాట్లాడు కుంటుంటే. అచ్చం మా జాత కూడా యిలాగే అనేదండి" అని తమ కల్పించు కుని చెప్పటానికి సాహసించి తర్వాత తనతప్పు తెలుసుకుని కుమిలిపోయే వాడు. సుజాతను యింక తన మిగిలిన జీవితంలో కలుసుకోగలడా! శరీరాలు

"మారుతి"

వేరయి నప్పటికీ ఒకటిగా గడిపిన జ్ఞ దిపాలు మళ్ళీ తిరిగి రప్పించగల శాస్త్ర జ్ఞుడు ఎవరయినా కనపడితే బాగుండు ననిపిస్తుంది. ఒక్కసారి కాని ఎంత అనిపేకం! అయిదు సంవత్సరాలు నిర్రా ఉద్యోగంతనమధ్య మా శరీరమూ ఊగించిపోతుంటే - అయిదేళ్ళు మహా యుగాలుగా గడిచిపోయినాయి. పరో అయినా సరే ఒక్కక్షణ పేపు సుజాత కనిపించితే తన బాధంతా మరచి పోగ లడు. కాని సుజాత కనపడుతుందా! ఎవర్నడిగితే ఎవరు చెప్పగలరు? అందరూ ఓదార్చేవారే! "ధైర్యంగా ఉండండి. కష్టాలు మానవులకు సహజం. మీకే యింత అధైర్యపడితే ఎలా తెలివిన వారు" అని, తన బాధ యిటువంటి ఓదార్పు మాటలతో ఉపశమించదు.

ఉపశమించే బాధయితే అయిదు సంవత్సరాలుగా దేశ దేశాలు తిరగవల సిన అవసరం ఏముంది! తన మూడం తస్తుల మేడలో-పైన, కోట నేపు గదిలో హాయిగా ఉండక పోయాడా....! సుజాత లేని జీవితం ఎడారి అనిపించింది. ఏవాటికయినా సుజాతను కలుసుకుని తిరాలనే దృఢ కల్పం అతన్ని దేశదిమ్మ రిగా చేసింది....జగన్నాథంపిచ్చివాడయి పోయాడన్నారు. వెనకా ముందూ ఎవరూ లేరు. బోలెడంత ఆస్తి మళ్ళా పెళ్ళిచేస్తే మనిషి కోలుకుంటాడేమో నని పదుద్దేశంతో చాలామంది. అతను ఎక్కడ ఉన్నదీ వివరాలు కనుక్కుని, మరీ వచ్చి ప్రతిమాలారు యింటికి తిరిగి రమ్మని.

"సుజాత లేకుండా ఆ వూరు నేను రాను. ఆ యింట్లో నేను ఉండలేను." అని నిక్కచ్చిగా చెప్పేశాడు జగన్నా థం. "యిదొక రకమయిన పిచ్చి" అని రూఢి చేసుకున్నారు అతని మంచికోరిన వాళ్ళు

జగన్నాథం యిల్లు వదిలి అయిదే ళ్ళకు పయిగా అయింది.

కిటికీలో నుండి చల్లటిగాలి లోప లికి వచ్చి సుజాత ముఖంతో ఆడు కుంటున్నది. ఆమె చిత్తికి చదువు కోవ డంలో మునిగి పోయింది. గాలికి మాటి మాటికి ఎగిరి మొహంపైన పడుతున్న కురులను వెనక్కు పెట్టడానికి విఫల ప్రయత్నం చేస్తున్నది. ఆమె అవస్థను, దూరంగా కుర్చీలో కూర్చుని, గమ నిస్తున్న జగన్నాథానికి జాలివేసింది అలా జాలి పడుతుండగానే సుజాత పక్క కతో సహా అతని దగ్గరకువచ్చి "ఏమ యిరా నరే మనంకూడ కొండటికెట్లు కొందామండీ!" అన్నది.

"సినిమాకా" అన్నాడు జగన్నాథం.

"సంపూర్ణ యాత్రా స్పెషల్ ట్రయినండీ! ముఖ్యమయిన ప్రదేశా లన్నీ చూపిస్తారుట అరవై రోజుల్లో దేశమంతా చూసిరావచ్చు

జగన్నాథం పెద్దగా నవ్వాడు సుజాత బుంగమూతి పెట్టింది

"అదుగో! అప్పుడే వచ్చేసిందీ! నేను వస్తింది ఎందుకో తెలుసా!" అని సుజా యిషీ చెప్పుకోబోయాడుజగన్నాథం.

"తెలుసులెండి! యాత్రా స్పెష ల్లో వెళ్ళటం ఏమిటి బాబ్బాబ్బా" అనేగా మీ వేళాకోళం అన్నది సుజాత.

"ఎంత కరెక్ట్గా ఊహించావే! నరి గానే నమకున్నదే ఎలా ఊహించావో గలిగావ్ సుజా;"

"ఇదేమీ కొత్త గాదుగా! యిలా ఎన్నిసార్లు మీ మనసులోని మాట ఊహించుకుని చెప్పాను!" అన్నదా సుజాత నవ్వుతూ జగన్నాథం ఆమెను దగ్గరగా తీసుకున్నాడు

"అయితే యాత్రా స్పెషల్కు రేపే అడ్వాన్సు పంపిస్తాను....యింతకీ ఎక్కడి నుండి బయలు దేరుతుంది?"

"ఇక్కడినుంచే గదండి! పక్కే పోతు బారమే బయలు దేరుతుంది "

ఆ మర్నాడు ఉదయమే రెండు టికెట్లు కొన్నాడు. అవసరమయిన బట్టలు సర్దుకుని యాత్రా స్పెషల్లో బయలు దేరారు.

వయసు మళ్ళినవారు, జీవితంలో జీవితంలో కష్టసుఖాలను భరించినవారు, రకరకాల మనస్తత్వాలతో కూడి వ వ్రయాణీకులుగల ఆ రైలు యిక్కడ సుజాత ప్రత్యక్షమవుతుంది. అతి ప్రశస్తం సృష్టించుకున్నాడు జగన్నాథం. సుజాత కోరికపైనే యీ యాత్ర తలపెట్ట తలంపుగా దేయవలసి వచ్చింది. ఆమె సాధారణంగా ఏమీ అడగదు. కోరిక దానిని తీర్చక ఆమె మనసుకు నొప్పింత టం అతనికి బాధాకారం.!

వివాహ మయినది మొదలు యిన్నే ళ్ళుగా అలాగే వెళ్లిపోయింది. సుజాత తోడునీడగా ఉంటే పూల తోటమధ్య లంగళాలో సందడాద్యానంలో విహరించి నట్టుగా గడిపోతున్నది కాలం! అక్షరాల అందమూ మంచితనమూ మెరుపువన్నీ కలిగిన మనిషి సుజాత.!

తమ అన్యోన్యదాంపత్యానికి ఎంతో మంది ఈర్ష్య పడుతున్నారు!... తరచుస్తి దైశ్వర్యమూకంటె కూడ....సుజాతలోని ఓర్పు నేర్పు మొదలయిన మగువాశే అందరినీ అదుపులో పెట్టటా యంటే అతిశయోక్తికాదు.

అరమ కుతమూ కె లీ ని వయ స్సులో సుజాతను తన కప్పగించారు. సంసారంలో అనుభవం గడించకముందే తల్లీ తండ్రీ కన్నుమూశారు. బాధ్యత లన్నీ జగన్నాథరావుమీద పడ్డాయి. సుజాత అండగా నిలబడిందతనికి వారి మధ్య అనురాగమూ ప్రేమా దినదినాభి వృద్ధి చెందింది. యిప్పుడు ఒకరిని విడిచి ఒకరు ఉండలేని పరిస్థితి ఏర్పడింది.

ట్రయిను బయలుదేరి ఉత్తర దేశ యాత్ర అంతా ముగిసుకుని దక్షిణదేశ యాత్రకు ఉక్రమించారు. ఉత్తరాది యాత్రలో సుజాత ఆమె కిష్టమయిన రకరకాల వస్తువులు కొనుక్కుంది.

మైసూరు, బెంగుళూరు, తిరుచుర పల్లి, మధుర, రామేశ్వరం మొదల యినవన్నీ చూసుకుని మద్రాసుమీదుగా వచ్చి యాత్రా స్పెషల్ గుంటూరులో ఆగింది. చూడదలుచుకున్నవారు జాగా ర్జున సాగర్ చూసి రావచ్చునని-రెండు రోజుల లోపల తిరిగి రాజాలనీచెప్పారు.

వెళ్ళిచూద్దామన్నది సుజాతబలహీనంగా ఉన్నాజగన్నాథంశాదవలేక పోయాడు, స్పెషల్ బస్సుమీద నాగార్జునసాగర్ వెళ్ళారు. రాత్రింబవళ్ళు నిర్విరామంగా పనిచేస్తున్న కూలీలను, అక్కడ జరుగు తున్న నిర్మాణ కార్యక్రమాన్ని చూసి ఆశ్చర్య పోయారు అక్కడి వ్యవస్థ సౌకర్యానికి ముగ్ధులయ్యారు.

'మనకు దగ్గర్లోఉన్న యింతటి పొద ర్యాన్ని యిన్నాళ్ళనుంచీ చూడకుండ దేశమంతా వృథాగా తిరిగేమని పిస్తో ది గదండీ!'అన్నది సుజాత.

సాయంకాలపు నీరెండ సుజాత చెవు మీద పడి మెరిసిపోతున్నది ప్రాజెక్టు స్థలానికి దూరంగా ఎత్తయిన గుట్టమీద కూర్చున్నారు యిద్దరూ. దూరంగా కొండనుచుట్టి వస్తున్న కాలిబాట యిరు వైపుల చెట్లు, విశాలమయిన మైదానం మీద ప్రవహిస్తున్న కృష్ణవేణి,వింతారిక వక్షపు సౌందర్యం!

అలోచిస్తూ కూర్చున్నాడు జగన్నాథ రావు ఉలిక్కిపడి సుజాత వేపు చూశాడు చీకటి పడుతున్నదిలే సుజా! వెళ్దాం"అన్నాడు

"ఉహూ! నేను లేవను యిక్కడే ఉండిపోదామని పిస్తున్నదండీ!"

"అయితే యిక్కడే! యిక్కడే ఒక

(మిగతా 4వ పేజీలో)

రంగపతి

(శివ పేజీ తరువాయి)

గల్గిన చొరవ మురారికేవుంది ఈమాట లలో వుండే ఆనందం ఇప్పుడిప్పుడే వనికేటే వయస్సు కాబట్టి జాలీబాటని బేపరతుగా నీకి రించుకుంటేది మురారి అవిలమళలాగే కొంచెంసేపు ఉడికించి పోతూ పోతూ ఏదోభావ మనస్సులోకివచ్చినట్లు"ఇదో కోడలా నేను వెళుతున్నాను జాగ్రత్త మీబాన్న జాగ్రత్త" అనిచెప్పు అని ఒక హెచ్చరికనేసి పోయేవాడు ఒకరోజున ఈమాట తీసుకువెళ్లి బాళ్ళ బాన్నకు ఇచ్చింది జాలీ రోజూమురారి పొయ త్రోసు ఐదు గంటలకువచ్చి అట్లాగే మీ బాన్నకు జాగ్రత్త అనిచెప్పు అని వెళ్ళి పోతూ ఉండేవాడు.

భగీరథమూర్తికి మురారిమీద అతు లేని కోపం వచ్చింది ఈఉరుకు కట్లూ బాటుక, ముక్కూ, చెవుల ఇచ్చాడు కొండశేలావడి నిద్రపోతున్న ఊరును రెచ్చగొట్టి జాగ్రతలాములాగా చేసి ఆడించాడు వాళ్ళే హెచ్చరికలు చేసు న్నాడు ఈ మనిషికి, కులమనీ గోత్ర మనీ అయినవాళ్ళనీ కానివాళ్ళనీ ఏ మాత్రం జ్ఞానమూలేదు. వాణ్ణిటిమీదకు వచ్చి వామీదే నిజాలు చేస్తున్నాడు అతన్నేం కేసు? ఇల్లుపోయినా బుద్ధి రాలేదు. ఇతనికి ఇల్లుమాత్రమేదుకు? వైరాగి వ్రతుకు "సత్రేభోజనం మశే నివాసా". ఇతన్నేం కేసునోచూడు అని మురుసుకుని పోతూండగా మళదగ్రమ్మ వచ్చింది.

"చూశారా మళదమ్మా! మీ అయిన రోజూవచ్చి హెచ్చరికలు చేసిపోతు న్నాడు. జాలీ దగ్గరకువచ్చి మీ బాన్న జాగ్రత్తలని చెప్పిపోతున్నాడట ఇవి అయినవాళ్ళు అనవలసిన మాటలుకావు వీటిని పట్టించుకు చేయాడ నిమువుతుంది పట్టించుకోకపోతే అపాయమవుతుంది. ఎట్లా ఈమనిషితో. ఏం చేయాలి".

మళదగ్రమ్మ ఆలోచించింది. మురారి తన్ను ఎంతమాటైనా అనగలడు గాని ఇతరులను వెళ్లకుమాట అనడు పెద్ద వాళ్ళను అయిన అనలే వేళాకోళము చేయడు మీబాన్న జాగ్రత్తలని కల్పించి వెళ్ళడానికి ఆయనకు విశ్వమీద కక్ష వుందాయేం! ఎవరిమీదా ఆయన కక్ష పట్టడు ఆయన కక్షకట్ట వద్ధికే వేరు ఏదో పిచ్చిభావాలు మనస్సులో పెట్టు కొని వాటితో కక్షకట్టి పట్టు తిరుగుతూ ఉంటాడేకాని వ్యక్తులమీదకు ఆగ్రహ దృష్టిపోదు. లోలోన జాలాపేవు విక్ష ర్కి చుకుంది మళదగ్రమ్మ ఒక్క క్షణం ఆగి భగీరథమూర్తితో అన్నది. "ఆయన నిన్ను శపించడానికి అలా అంటున్నా డని జీవనుకోను అన్నయ్యా! నిన్ను జాగ్రత్త అన్నమాటలో వేరే అరుము న్నట్టుగాకు స్ఫురిస్తోంది ఊళ్ళో ఏదో ఇట్రట అరుగుతోంది వాళ్ళపేరు పానిచేయ తలపెట్టి ఉండవచ్చు. ఏమైనాసరే కి వుని జాగ్రత్తలో ఉంటే మంచిది. సుభద్రమ్మ తిసిన అర్థంమీద భగీరథ మూర్తిగూడా ఆలోచించాడు కొన ఇది నిజమే కావచ్చు "ఏదో రహస్య మంతకాలు అరుగుతూ ఉండవచ్చు దాన్నే హెచ్చ రికగా చెప్పి పోతున్నాడు మురారి ఈ భగతి ఆరాత్రి భగీరథమూర్తి తోగ న్నకు చలమన్నకు రంగపతికి చెప్పాడు వాళ్ళు "మేమ దరమూ అరుబయటే పడుకొంటాము నీవు తలుపులూ అవి వేసుకొని మేడ పైభాగంలో పడుకో న్నారు. ఈ గ్రామాలు ఇతగా ప్రకృతి మించిన్నంత పడక, రంగపతికి ఏమీ బాగా లేదు ఊళ్ళోఉన్న నత్యంబధాలు లాశనమై పోతున్నై ప్రతివాడుఇప్పుడు తనతో వ్యంగార్థంతోనే మాటాడుతు న్నాడు. ఒక్కొక్క శబ్దానికి రెండేం ర్థాలు ఇన్ని అర్థాలతో మాట్లాడటం నీళ్ళకు ఎట్లావచ్చింది ఇదివరకు ఎవ్వరూ ఎప్పుడూ ఇలా టి భాష మాట్లాడినట్టే లేదు ఇప్పుడువరిచయస్తులుఒక్కొక్కరు దూరమౌతున్నారు పెదమునసలు ఒక రోజు దురుపడిగూడా పలకరించలేదు. ఇలాంటి అవమానాలు అతడెన్నో భరిం చాడు. రంగపతి భగీరథ మూర్తితో అన్నాడు కూడా "ఈ వైమనస్యాన్ని ఇలా పెరగనీవ్వడం ఎవరికీమేం చిక్కాదాన్ని అంతంచేసే ఉపాయాన్నిఏమైనా ఆలోచించు" దానికి భగీరథమూర్తి అన్నాడు—"బాబాయి! ఇప్పుడు మనం ఏమిచేయగలుగుతాము. ఇది తలవని తలపుగా వచ్చిన అనర్థం ఇదు మన చేసేదేముంది? చిన్న మునసలు ఆనాడు సభలో ఎంతరాద్ధాంత చేశాడు. కాబిడి చెల్లును అవమాన పాడావుది చేశాడు వాళ్ళ కుప్పలకు నిప్పు టుకుంటే మనం బాధ్యులమా! సులేమాన్ పింపాద్రి మన మాటమంటే అగుతారా? వాళ్ళకేవేవో గొడవలుండి వగదీర్చు కుంటున్నారు. అవన్నీ నాశంతగట్టి పార్టీకి కేవీ నాయకుణ్ణి అయినట్టు నామీద వగదీర్చుకోవడానికి ప్రయత్నం చేస్తు న్నారు ఇవి ఇప్పుడు మనం చేసేది ఏమీ లేదు మనం ఇప్పుడు ఏదిచేయాలి అను కున్నా ఆత్మ రక్షణ క్రిందకే వస్తుంది మన కర్తవ్యం మనం నెరవేర్చుకోవాలి.

ఇంతా రంగపతి అయోమయంగా ఉంది భగీరథమూర్తి చెప్పేమాటలు బాగానే ఉన్నై కాని ఊరెదుకు చెడి పోయిందో అయినకేమిలోధవడలేదు బౌను. ఒక్కొక్కరోగమూ ఆశే అది ఏ కారణంవల్ల వచ్చిందో పరిగ్గా తెలి యదు కాని తెలియన త మాత్ర నేత అది రోగం కాకపోదు అలాంటి రోగమే ఇదిన్నీ అనుకుని రంగపతి సమాధాన పడ్డాడు.

భగీరథమూర్తికి. ఆరోజు వన్నెండు అయినా నిద్రపట్టలేదు ఏవేవో ఆలో చిస్తూ పడుకున్నాడు రకణ కవచం లాంటి మేడపున్నా నిద్ర దూరమైంది మేడ పైకి పాకినట్లుగా తగ పువ్వులు గాలికి అటూఇటూ కదులుతున్నై అని కదిలి నప్పుడు అతని ఆలోచనా ముద్ర దిదిరి పోతుంది. వడుటాకుల్లోనించి ఏదో కొండ దూరిపోతున్నట్టు అని స్పష్టంగా వినిపించింది పై అం తస్తులాగా లోఎక్కడాదిపం వెలుగులేదు కిటికీలు తెరచిక చడవల బయటినుంచి వచ్చే చిన్న వెలుతురు మాత్రం స్పష్టాల అశాలాలను లీలగా కనపడేటట్లుచేస్తుంది మిణుకు మిణుకుమని వెలుగుతున్నై ప్రంద ఏ వరస చారమూ లేదు ఆలోచించి ఆలో చించి అతని కన్నులకు కొంచెంమాగన్ను నిద్ర పట్టింది అతనిస్పృహ ఒక మంచి న్నువ్వలో కాన్ని చూడబడుతున్నాడు ఇ తలో ప్రహరీగోడమీద ఏదో చప్పుడై నట్టు అలికిడి తోచింది భగీరథమూ ర్తి మెల్లగా కన్నులు తెరచాడు గోడమీద తొండ ప్రాకుతుందేమో అనుకున్నాడు ఇంకొంచెంసేపు విరకాయి చి చూచాడు అది తొండ చప్పుడుకాదు మనుషుల చప్పుడు ఇద్దరు మనుషులు ఆ చీకటో గోడమీదకు ఎక్కుతున్నట్లు వినిపించి ది

వాళ్ళ చేతులో పొడవుపాటివి ఏవో ఆయుధాలుఉన్నై కదలకు డా భగీరథ మూర్తి తలగడవద్దనున్న పిస్తోలు తీసి తీసుకున్నాడు బయటివాళ్ళకు అతనేమి చేస్తున్నాడో స్పష్టంగా కనిపించడం లేదు భగీరథమూర్తి పిస్తోలుతో మెల్లగా కిటికీ దాకా వచ్చాడు కిటికీలోనుంచి ఆకా శంలోకి విసోలు పేలి న తప్పుడయింది ఆ దెబ్బకు దభీమని గోడమీదివాళ్ళు ప్రా దకు దూకారు రెండవపారి గురిజాలి పేల్చిన ప్రేలుడు కిటికీగోడ అడ్డు రావ డం వల్ల వాళ్ళకు తగల్లేదు దుడగులు పారిపోయారు ఆ మోతవిని ఆదోడో వాళ్ళదగ్గరా మేడమీదకు పరుగెత్తుకు వచ్చారు."ఏమిటా మూర్తీ!"అన్నాడు రంగపతి ఏమీలేదే బాబాయి; వెరవకో డలు గోడమీద ప్రాకుతున్నాయి అరిమి వేళాలే అన్నాడు వచ్చినవాళ్ళు ఒకరి ముఖాలు ఒకరు చూచుకొని వెళ్ళిపో యారు భగీరథమూర్తికి కొంచెం సేపటి వరకు గుండెదడ తగ్గలేదు. తరువాత ఎప్పటికో మూగన్ను నిద్రపట్టింది. తెల్ల వారింతరువాత ఎనిమిదింటికో లేచాడు గోడప్రక్కన దొరికినది ఒ మూరెడు బాకు తీసుకువచ్చి అతనివద్ద పెట్టి పోయాడు చలమన్న

ఆరోజు ఉదయం భగీరథమూర్తికి మూరారి పదేపదే జ్ఞాపకం వచ్చాడు నిజంగా అతను హెచ్చరికలేవి పోయినట్టుఊళ్ళో ఏదో పెద్దకుట్ర అరుగుతుంది మురారి కవచకి తే నాటాడాలన్నకోరిక ఉన్నాడు తనిలో మరీ బలియం కాగాగి ది అతనికి గట్టిగాచెప్పి చూస్తే తీరు రాజకీయాల కుండి వై దొలుగుతాడేమో మురారిని ఆ అమాయకుడుండి వేరుచేయగలిగి తాను చేసేప్రయత్నాలు ఎన్నో ఫలి చవు రాత్రి జరిగిన సంఘటనను అతను ముందు జేసిన హెచ్చరికలూ, పదే పదే మనస్సులో కాని చుకొని మురారికి తనమీద ఇంతఅనురాగం ఉన్నందుకు మురిసిపోయాడు కానీ మరిచిని వలక రి చడం ఎలా? వలకరించి ఏమనిచెప్పాలి. అతడు ఏమిని టాడు అని తాను ఏమి చెప్పగలడు? జాలీని పిలిచి "అమ్మా! మీమామయ్యవ కేబాతోచెప్పు'అన్నాడు మురారి వస్తాడని జాలీ ఆ చోటనే కూర్చొని రోజూ ఎదురుచూస్తూ ఉ డేది కాని మురారి వాలుగురోజుల వరకు అ పిలిని కనిపి చలేదు బౌను అతడెదుకు కనిపించుతుంది. శకు వాన్ని చెప్పే పనులు ఊరపిచ్చుకలవలే ఎప్పుడూ మన ఇళ్ళము దు తిరుగుతాయా! ఎప్పుడో హాళాత్తుగా మనం వరధ్యానంలో ఉన్న ప్పుడు వచ్చి అని చెప్పేపనులు చెప్పి పోతాయి. మురారి మేలు చెపుతాడో కీడు చెపుతాడో ఎవరికి తెలుసు!అతనిలాగా పోళ్లో ఉండేరహస్యాలు ఎవరికి తెలు స్తాయి.! ఒకరోజు ఉదయంవచ్చి భగీరథ మూర్తిగేటువద్ద ఏదోవెతుకుతున్నాడు అతను అక్కడ వెతుకుతూఉండట చూచి భగీరథమూర్తి గబగబా బయటికి వచ్చాడు మురారి అలాగే వెతుకుతూ కాలితోదువ్వు అటు ఇటూ వెతుకుతు న్నాడు ఇక్కడ ఏమివెతుకుతున్నావా అన్నకుతూహలం భగీరథమూర్తికి కలిగి అడు గుడామా అనుకున్నాడు.ఎప్పుడూ కూటాడని మనిషి ఇప్పుడుమాట్లాడిస్తే పలుకుతాడోలేదో! అతడు ఎదుటి పార్టీలోఉన్న శత్రువై కూర్చున్నాడు అలా తిమగిపిని మాట్లాడించడ మెలా! కాని ఏమైనా మొన్న అతను చూపినకృత జ్ఞతకు ప్రతికృతజ్ఞతచూపాలి మెల్లగా పెదాలుతెరిచి "బాబా" అన్నాడు మురారి ఒక్కపారి తలపైకెత్తి చూచి మళ్ళీ తలదించి అలాగే వెతకడంలో మగ్నమైనాడు భగీరథమూర్తి కొంచెం చనువుతో ఏమిటిబాబా! వెతుకుతు న్నావు అన్నాడు "పన్ను అన్నాడు మురారి భగీరథ మూర్తి నీవెన్నెరపో యాడు "పన్ను" "ఏమిపన్ను?"కుక్క పన్ను!"కుక్కపన్నా కుక్క ఏమిటి? నీ కుక్కపన్ను అది ఎక్కడు దో చూచుకో భగీరథమూర్తికి సంభ్రమమూ ఆశ్చ ర్యమూ కలిగింది. అతడు గబగబా ఇట్లోనే వెళాడు కుక్కను వెదకడానికి వెళ్ళేమనిషివిహాత్తుగానిలిపి మురారి అన్నాడు 'నికుక్కనీఇంట్లో లేదు కాలవ గట్టుమీద చచ్చి పడుంది చూచుకో అంటూ మురారి పెద్ద పెద్ద అంగలువేసు కుటూ వెళ్ళి పోయాడు భగీరథమూర్తి దొడ్డదాకా పిచ్చిత్తిన వాడిలా తిరిగాడు. కుక్క ఎక్కడా కనిపించలేదు చలమన్న జొగన్నవచ్చి నివయం తెలుసుకున్నాడు చలమన్న అన్నాడు 'నిజమే రాత్రి కుక్కలు అరచినై ముసురుగా ఉండట వల్ల మేమూ ఇయట పడుకోలేదు కుక్కలు అరుస్తుంటే ఏదో కొత్త కుక్క వచ్చింది గాబోలు అనుకుని తలుపు తియలేదు" "రాత్రి ఎన్ని గంటలకు కుక్కలు అరిచినాయి?" బాబాయిమూడు గంటలకు" "అయితే రాత్రి మూడు గంటలకు జరగవలసిన అపరాధం కుక్క మీదుగా పోయిందన్నమాట" చలమన్న కొడుకు కాలవగట్టుమీదకు వెళ్ళివచ్చి కుక్క చచ్చిపోయి ఒగెలసంభ వద్ద పడిఉందని మూతిమీద నోళ్ళెగాయాలు తగిలినాయని, ఇద్దరుముగ్గురు అక్కడి కేరి భగీరథమూర్తి కుక్క అనుకు టు న్నారని చెప్పాడు ఇవ్వాళ పోతరాజు దొడ్డి కుక్క చచ్చి పోవడ తో ఎంతో దిగులుగాను వెగరాను ఉ ది కుక్క చచ్చి పోయిందామనిపి చచ్చిపోయిన త ఐదువు పలికింది ఆ రోజున ఆ దొడ్డిలో ఎవరికి. ఏమిదెయ్యదా కీ తోచలేదు ఆ కుక్క దొడ్డిలో ఎంతో చనువుగా తిరిగేది దాన్ని తెచ్చి ది భగీరథమూర్తి అయినా అది దొడ్డిలోని వారి అ దరి చేతులోను అల్లాను ముద్దుగా పెరుగుతూ వచ్చింది ఏడెనిమిది సంవత్సరాలనుండి ఆ దొడ్డిని కాపాడుతూంది పెద్ద వాళ్ళకూ చిన్నవాళ్ళకూ అది చే ముద్దు అని జాలీ కన్నులో కన్నులు పెట్టి చూసేది భగీరథమూర్తి తోడుమీద ఎక్కి ఆడుకుతేది రంగపతి పొరుగూరు నుంచి రాగానే ముద్దు వాళ్ళమీద నిల బడి మూటగిసుకొవడానికి కాదు తరు వడేది అలాటి కుక్క కీడు దిక్కు లేనట్టు శాలవ గట్టుమీద పడిఉంది ఆ కుక్కను చూచి వచ్చిన వాళ్ళకు పోత రాజు దొడ్డివై భవమే అలా కాలవగట్టు మీద నిర్జీవమై పడి ఉంటం అనిపించి ది కుక్కను చూచివచ్చినవర గవకికీ కన్నుం వెంట నీళ్లు తిరిగినై అతడు దొడ్డిపరువు ఇలా మటగలిపోయిన దుకు విచ రిత గా బాధ పడ్డాడు

(ఇంకావుంది)

మానవ మస్తిష్కం

మానవ శరీరంలోని ఇతర అవయవా లలాగానే మెదడుకూడాతనవనికి శరీరంలో ఆహార జీవనధారంగా మారే క్రమం మీద (మెటబాలిజ్ మీద) ఆధార పడుతుంది ఆధునిక సా కేతికశాస్త్రంలో ఉపయోగింపబడే "ఎలెక్ట్రానిక్ మెదడుకి" సహజమైన మెదడ కీవ్వు కేదా అదే మెదడులోని మెట బాలిజ సుగురించి జరిపే పరిశోధనలలో ఉపయోగించేసాధ నాలలో రేడియో బయోటోపులుఆధారంతో పనిచేసే అతినున్నతమైన సాధ నాలు కొన్ని. రేడియో ఐసోటోపులతో జ తు వులపై జరిపిన పరిశోధనలు ఒక విష యాన్ని తెలుపుతున్నాయి జీవుల పరి ణామ క్రమంలో పైకి పోతున్న కొద్దీ, అవోర, సజీవపదార్థంగా మారే క్రమం యొక్క తీవ్రత హెచ్చుతూ వుంటుంది.

ఎమ్. నికితెంకో

మనిషిలో ఈమెటబాలిజం కార్యక్రమం అతిశీఘ్రమైనదిగాను, చిక్కులతో కూడి నదిగాను వుంటుంది

మెదడు నుంచి వచ్చే రంగాల రిఖార్డింగు

మెదడులోని మెటబాలిజాన్ని గూర్చి పరిశోధించడంలో మరో వద్ధతి కూడ అనుసరించబడుతోంది ఆడేమిటంటే, రేడియో, టెలివిజన్‌లకు ఉపయోగించే ఫ్రెక్వెన్సీ బాండ్సులు కాథోడ్ కిరణ ట్యూబులు వగైరాలతో మెదడులోని వాడి కేంద్రాలలో సంభవించే మార్పు లను పరిశీలి చడంపై సాధ్యాలాలాబాలు తీగలను మనిషితలకు తగిలించితే మెద డునుంచి వెలువడే తరంగాలను ఆ పాడ నము రికార్డుచేస్తుంది ఆధునిక రేడియో కూడ బాటిని అందుకోగలదు

మెదడులోని కణాలు (సెల్స్) వేరు వేరుగా ప్రవర్తిస్తాయని శాస్త్రజ్ఞులు రుజువుచేశారు వాటిలోకొన్ని సెకనుకు 10-12 చొప్పున వెలువడే ఉద్వేగ తరం గాలను పంపుతూ వుంటాయి. మరి కొన్ని సెకనుకు 200-300 తరంగాలను పంపుతూవుంటాయి ఈ వ్యత్యాసాన్ని ఉపయోగించుకుని పరిశోధకులు, ఒక్కొ క్కక్షణం మీదగాని, కొన్నిక్షణాల సమూ హముమీదగాని వివిధ పదార్థాల ప్రభా వము ఎలావుంటుందో తెల్సుకున్నారు ఆ విషయాలు వైద్యశాస్త్రంలో ఒక కొత్తశాఖకు దారితీశాయి అదే న్యూరో ఫార్మకోలజీ

పైనచెప్పిన ఎలెక్ట్రో రికార్డింగుపద్ధతి ద్వారా ఆరోగ్యంగావున్న మనిషి మెద డుకు, జబ్బుగావున్న మనిషి మెదడుకు అలాగే మెలకువగావున్న మనిషి మెద డుకు, నిద్రపోయే మనిషి మెదడుకు వుండే తేడాలు తెల్సుకోవచ్చు ఇదింకా ధృవపడవలసి వుంది ఎందుకంటే పై విధానం మెదడులో వుండే శారీరక క్రమాలను మాత్రమే తెల్పుతుంది మానవుని ఆలోచనలు ఏమిటో వివరించ జాలదు

మెదడూ-మెషీనూ

యంత్రశాస్త్రజ్ఞులూ, కంప్యూటర్ (లెక్కలుచేసే యంత్రాన్ని) రూపొం దించడంలోను ఇటీవలవచ్చిన అభివృద్ధిని ఇటి కొందరు నత్రిమదేశాల ఇ జనీర్లు టినర్ ఆటో మాటర్ మొదలగువారు మానవ మస్తిష్కాన్ని మించిపోగలమరో పాధనాన్ని నిర్మించవచ్చునని చెబుతు న్నారు ఆస్ట్రేలియన్ బ్రిటిష్ శాస్త్రజ్ఞుడు తనంతట తానే పేరుకోగల కంప్యూట రును తయారుచేశాడు దాన్ని మరి కొంచెం అభివృద్ధిచేస్తే అది కృత్రిమమస్తి ష్కము నిర్మించగలదు (బ్రెయిన్) అవుతుం దని ప్రకటించాడు

యంత్ర శాస్త్రం ఎంతో అభివృద్ధి చెందినమాట వాస్తవమే. కాని గతి కార్మిక భౌతికవాద (డైలెక్టికల్ మెటీరియలిజం) దృష్ట్యాచూస్తే మాన వుని మెదడుతో సమానమైన కంప్యూ టర్ యంత్రాన్ని నిర్మించడం అసాధ్య మనిపిస్తుంది

ఐన్‌స్టీన్ ఒకసారి ఇలా రాశారు: "యంత్ర పరిణామాలు ఎక్కడికో పోతున్నా, ఏ సమస్యలను పరిష్కరి చగలిగినా, అది సమస్య ప్రకటించలేదు" మరోలా చెప్పాలంటే యంత్రం అభిప్రాయాలనుగాని, వాటికి సంబంధించిన వృజనాత్మక భావాలను సృష్టించలేదు. ఎన్ని చేసినా అది మనిషి చెప్పుచేతలోవుండి ఆతడెలా పనిచేయిస్తే అలా చేయవలసినదే

మానవ మస్తిష్కపు అభివృద్ధి

మానవుని మెదడు ఇంకాఎలాఅభివృద్ధి చెందుతు ది అనేది వేదాంతులకు శాస్త్ర జ్ఞులకు కూడా అవ్యక్తి కలిగించే సమస్య భవిష్యత్తులో మానవుని మెదడు విపరీత మైనంత పెద్దదైపోయి, కండ రాలు లేకుండా పోతాయని చాలామందినమ్ము తున్నారు. ఒక ప్రఖ్యాత జీవ శాస్త్రజ్ఞు డిలా అన్నాడు. మరో 500 సంవత్సరా లలో. ఇప్పటిమానవుడికి జ తువుకి ఎత తెడావుందో, అప్పటిమానవుడికి ఇప్పటి మానవుడికి అంత తేడా వుంటుంది.

ఈ సందర్భంలో ఒక విషయంగుర్తుకు తేవాలి. అరిస్టాటిల్ డెమోక్రటిస్ అనగ్జాగోరస్‌లాంటి ప్రఖ్యాత మేధా వులు పుట్టి 250 సంలుఅయింది. అప్ప టికీ ఇప్పటికీ మానవునిలో వచ్చిన మార్పేమిటి? మేధాశక్తిలో అరిస్టాటి ల్‌తో సరిపోగల వారిస్పటికీ అరుదనే చెప్పవచ్చు దీనిని బట్టి గత రెండు మూడువేల సంవత్సరాలలోను మౌతికంగా మానవుడేమీ మార్పుచెందలేదు. ఎక్కువ వివేకవంతుడూ కాలేదు.

మానవుడు మానవసమాజంలో చేజీవిం గలడు అదులోనే అభివృద్ధి చెందగలడు శారీరకంగా గత వెయ్యేళ్లలోను మాన వుడెక్కువ మారకపోయినా, ప్రకృతి పై తీవ్ర అపూర్వమైన అధికారాన్ని సంపాదిం చాడు ఇప్పుడతడు భూమిమీద ఏ జం తువు కంటె కూడ వేగంగా ప్రయాణిం చగలడు. ఆకాశంలో పక్షులకు పై కా వేగంగా ఎగురగలడు, నీటిలో చేపల కంటె త్వరితంగా పోగలడు అన్నిటి మించి రోదసిలోకి పోయిరాగలడు ఇవన్నీ మానవుని వ్యక్తిగత శారీరక విజ యాలు కాని భూమిమీదవున్న మాన వాళి మొత్తంగా పొందించిన వైజ్ఞానిక సాంకేతిక విజయాల ఫలితమే

అందుచేత భవిష్యత్తులో మానవుడు పెద్ద పొట్టలాంటివన్నచిన్న అవ యవాలుగల ఒక వికృతాకారముగా తయారవుతాడని భావించడం తప్పుక

మానవజాతియొక్క అభివృద్ధి ఒక వ్యక్తి శారీరకంగాపొందే పరిపూర్ణతలో లేదు మానవసమాజంపొందే పరిపూ ర్ణతలోను సమాజవిధానముపొందే పరిపూ ర్ణతలోను వుంది.

(శివ పేజీ తరువాయి)

వర్ణాల కట్టించుకుంటాం." అన్నాడు జగన్నాథం

"యిటువంటిచోట ఉంటే ఎంతో ప్రశాంతంగా. హాయిగా ఉంటుంది కదండీ!"

"అవునుగాని, చీకటిపడితే మళ్ళీ దారి కనిపించదు లే వెళదాం!" అన్నాడు.

అప్పటికే నలుదిశలా చీకట్లు కమ్ము కున్నాయి యిద్దరూ మెల్లగా గుట్టదిగు తున్నారు ముందు జగన్నాథం వెనుక సుజాత నడుస్తున్నారు

జగన్నాథ ఏదోమాట్లాడుతున్నాడు సుజాత "ఊ"కొడు తున్నది.

చుట్టూ నిర్మానుష్యమయిన అడవి మైలుదూరంలో ఎలక్ట్రిక్ దీపాలు మిణుకు మిణుకు మ టున్నాయి

జగన్నాథరావు గుట్టదిగి వెనక్కు తిరిగి చూచాడు వెనక వస్తున్నవనుకున్న సుజాత కనుపించలేదు. రెండు తుణాలు అగాడు "సుజాత!" అని పిలిచాడు బదులు రాలేదు గబగబ మళ్ళీ గుట్ట ఎక్కాడు కాని సుజాత జాడ కనపడ లేదు! చిమ్మ చీకటి. ఏమీ కనుపి చటం లేదు

"సుజాతా!"అని ఎలుగెత్తి పిలిచాడు తన పిలుపు తనకే తిరిగి వినిపించింది భయ కం గా. ఆ కొండల మధ్య. అంతే! సుజాత సమయిందనే విశ్వాస యీనాటి వరకూ నిమాధానం ఎవరూ చెప్పలేదు

జగన్నాథం ఆ రాత్రి అతా పిచ్చి పట్టిన వాడిలాగ అక్కడే తిరిగి అలసి పోయి నిరసించి స్పృహతప్పి పడిపోయి ఉంటే మర్నాడు మధ్యాహ్న ఎవరో చూసి నిజయపురి తెల్పారు సుజాత కోసం మళ్ళీ ఆ గుట్టదగ్గరికి వెళావని బయలుదేరితే అక్కడి వాళ్ళు వద్దని నచ్చ జెప్పారు అది చాలా ప్రమాదకర మయిన స్థలమనడ దేత.

అయితే సుజాతని వదయినా క్రూర మృగం పొట్టను పెట్టుకుంటా!....అబ్బ! ఊహించలేని విషయం! అన్ని విధా లతో పోలీసులకు తెలియచేశాడు వలుగురు లంబాడీలను సుజాతను వెదక టానికై ఆ ప్రదేశానికి పంపించాడు మనిషికి పదిరూపాయలు ముందుగానే యిచ్చాడు జాడ కనుక్కొని తెలిసి జేస్తే వెయ్యి రూపాయలు బహుమతి యిస్తానన్నాడు

సాయంత్రానికి వెతకటానికి వెళ్ళిన వాళ్ళు తిరిగి వచ్చారు. ఎక్కడా జాడ తెలీ లేదని

జగన్నాథానికి ఆబాధలోనే ఒక ఆలోచన తట్టింది ఒకవేళ తనను వదిపించటానికి సుజాత యింకోదారిన గుట్టదిగి వెళ్ళి తోటి ప్రయాణీకుల్ని కలుసుకున్నదేమో! అప్పటికే అక్కడ రెండు రోజులు వృథాగా గడిపాడు వెంటనే అక్కడినుంచి బయలు దేరి మొదట వాళ్ళు బస్సు దిగిన ప్రదేశానికి చేరుకుని తనతో వచ్చిన ప్రయాణీకులను గురించి అడిగాడు ప్రతి రోజు సాయం త్రమే అలస్సు ప్రయాణీకులను ఎక్కించు కుని వెళ్ళి పోయిందని తెల్పారు సుజాతను వర్ణించిచెప్పి అటువంటి ఆమె అక్కడికి వచ్చిందా అని అడిగాడు అవతలాయన జగన్నాథాన్ని ఎగాదిగా చూచి "పొద్దున లేచిందగ్గరనుంచీ. చీకటివడేవరకూ ఎవరో ఒకళ్ళు వస్తూ పోతూనే ఉంటారయ్యా! ఎంతమంది వచ్చి జ్ఞాపకం పెట్టుకు టాము! ఏంకథ! పిట్ట రెయ్యిజారి పోయిందా!"అన్నాడు

అరికాలు మంట నెత్తికెక్కింది, ఆ మూర్ఖుడితో తన కొండకు తెమ్మని పరి పెట్టుకున్నాడు జగన్నాథం.

యాత్రాస్పెషలు ట్రయిన్ వాళ్ళు వదుగుదామని గుంటూరు వెళ్ళాడు అప్పటికే రైలు బయలుదేరి వెళ్ళిపోయి 24 గంటలయి ది అరగంటలో మెయిలు బయలుదేర గంటున్నది. రాజమండ్రికి టిక్కెట్టు కొనుక్కుని రైలు ఎక్కాడు. మర్నాడు రాజమండ్రిలోకి గట్టా దిసిన ఏమీలాభం లేకపోయింది

అతని పరిస్థితి అయోమయంగా తయారయింది సుజాత కనిపించనిదే తిరిగి యింటికి వెళ్ళకూడదు "ఎప్పటి కయినా సుజాతను కలుసుకుంటాను" అనే ఆశతనాత్మ ఒక ఆశను చూపిస్తోంది ఆమెను వెతుకుతూ అయిదు సంవత్స రాలు గడిపాడు అన్వేషణ యింకా సాగుతూనేఉంది!

* * *

"ఏమిటండీ! అదేపనిగా పక్కనున్న గడ్డి అంతా కొరికి పారేస్తున్నారు!"అని ఎవరో అగంతకుడు పలకరించాడు. జగన్నాథరావు శూన్య దృక్కు లు సూటవిని పించిన వేపు మళ్ళినయ్. పాతిక సంవత్సరాలుంటాయతనికి

జగన్నాథరావు అయోమయంగా తన వేపుచూడటం గమనించి కొత్త వ్యక్తికి సంభాషణ ప్రారంభించాడు.

"ఎంతెసేలో కొత్త సినిమా వచ్చింది చూశారా! అని అడిగాడు

'సినిమా లాగే ఉంది బాబ్రతుకు'.

"అదేమిటిసార్! అంతవైరాగ్యంగా మాట్లాడుతారు....సినిమాలమీద కొంత మందికి యిష్టం ఉండదులె డి!"అనిశాసే పాగి యివ్వాళ్ళ మధ్యాహ్నం నగ రంలో జరిగిన హత్యవిషయంలోమీద్దేశ్యం ఎమిటి?"

'ఆ ఏమన్నారూ! హత్యా!

"అదేనండీ! ఒక ఆడ మనిషిని చంపే శారు గదండి"

'ఊ....చంపేశారా! ఎవరు!"

'సార్ మీరు జాటపారి సినిమా ఎక్కువపార్లు చూశారనుకుంటాను లేక పోతే అంత పరధ్యాన్న మేమిటి!"

జగన్నాథం నిపాదిగిన వాడి లాగ కొత్త వ్యక్తి వేపు చూడాడు

మీరు జాలా తమాషాగా మాట్లాడు తున్నారండీ మి రెవరో తెలుసుకో వచ్చునా!

తప్పకుండా! బాపేరు శివప్రసాద రావు అందరూ ప్రసాదరావనే పిలు స్తారు. మాది కొత్త పాడ. యిక్కడ ఉద్యోగం చేస్తున్నాను. భోజనం హోటల్లో బరఫీల్ భాషాలో.

అయితే మీరు వాకో సాయంచేసి వెడతారూ "

"చెప్పండి"

"యింతాక ఎవరినో హత్యచేశారని చెప్పారే ఆమె పేరు తెలుపా మీకు.

"తెలీదండీ!"

"పోనీ తెలుసుకుని రేపు చెప్పండి!"

"రేపా! రేపు మరిద్దరం యిక్కడే కలుసుకుంటామని నమ్మకం ఏమిటి!" అన్నాడు ప్రసాద్

పోనీ మీ వెటరమ్మంటే వస్తాను!"

"నాకేమి అభ్యంతరం లేదనుకోండి అయినా అంతచిన్న విషయం తెలుసుకో టానికి మా యింటిదాకా రావటం ఎందుకు పోలీసు స్టేషనులో కనుక్కుంటే చెబుతారు....రేపు పేప రులో చూసినా తెలిసిపోతుంది!'

"బాగాజ్ఞాపకంచేశారు మీరు చెప్పింది నిజమే!' అన్నాడు జగన్నాథం ప్రసాద రావు వాచ్ చూసుకున్నాడు

"ఎనిమిదిదాటింది యిక వెళ్దామ!' అ టూ వేలేశాడు

"అప్పుడే వెళ్తారా! మీతో మాట్లాడ తుంటే నాకెంతో మనశ్శాంతిగా ఉన్న దండీ! మీ రేమి అనుకోకపోతే మీ రూముకువస్తాను! అని జగన్నాథరావు కూడా లేచాడు.

ప్రసాదరావు అభ్యంతరం చెప్పలేదు యిద్దరూ మౌనంగా నడిచి గేటు దాటి రోడ్డుమీదకు వచ్చారు

"మీరు ఎక్కడ ఉంటున్నారు!" అని అడిగాడుప్రసాద్.

"నేనా".... ప్రమత్తం "రిట్టిలో ఉంటున్నాను." ప్రసాదరావు నమ్మ లేదు. హోస్టాయికటున్నాడనుకున్నాడు

"ఈ రోజుల్లో నిజం చెబితే కొంచ రగా నమ్మరుగాని అబద్ధంఅయితే వెంటనే నమ్ముతారు " అన్నాడు జగన్నాథం

యిద్దరూ హోటల్లో భోజనం చేసి ప్రసాదరావు రూముకు వెళ్ళారు మేడ మీద విశాలమయినగది గది శాళం తిని లోపలికివెళ్ల లైటు వేశాడు ప్రసాద రావు

జగన్నాథరావు తలవంచుకొని లోప లి వెళ్ళి అదివరకే వరరిచిఉన్నబావమీద కూర్చున్నాడు ప్రసాద రా వేదో మాట్లాడుతున్నాడు ఆ గదిని గురించి, దాని కోసం తను ఎంత శ్రమ పడవలసి వచ్చి దీ యింటి యజమాని గురించి ఆ తర్వాత తను ఉద్యోగం గురించి ఏ కరువు పెడుతున్నాడు

జగన్నాథరావు సిగరెట్టు పొగ వదు లుతూ ప్రసాదరావు చెప్పే విషయా లకు 'ఊ" కొడుకూ పర ధ్యాన్నంగా గదిగోడల కీపుబాళాడు ఎదురుగా కేలి నెట్ పైఫోటో ఒకటి అతని దృష్టి ఆకర్షించింది

ఆయన ఫోటో లేవు చూడటం గమ నించిన ప్రసాదరావు తన మాట్లాడు తున్న విషయం ఆపేస